

Bauzá i companyia

El 16 d'octubre del 2007 Josep-Lluís Carod-Rovira va sortir al programa *Tengo una pregunta para usted*, de TVE. Una de les seves respostes va donar la volta a Espanya: jo em dic Josep-Lluís aquí i a la Xina Popular. Una veritat com una casa, mentre no se sigui Papa o membre de la reialesa, perquè llavors sí que els noms es tradueixen a la llengua d'arribada: el Papa Francisc es diu, depenent del lloc, Francisco, François, Francis o una llarga llista d'equivalències. Si s'és un ciutadà de peu, en canvi, cadascú té un nom de fonts (o de pila o de bateig) que pot mantenir inalterable vagi on vagi, també a la Xina Popular: si és Mariano no és Marià, i si és Artur no és Arturo. El nom pot ser compost, esclar. Per la raó d'abans, el fill dels ducs de Cambridge (Guillem i Caterina), es dirà d'una manera o altra segons la llengua d'arribada: en català sempre serà Jordi Alexandre Lluís. O simplement Jordi. Ni Jorge ni George.

Sabíeu que...

Hi ha cognoms catalans que mantenen unes grafies apartades de les normes ortogràfiques vigents. Trobem llinatges com *Rosell, Rosich, Rusinés, Meseguer...* escrits amb una essa intervocàlica que diem amb essa sorda.

Pel que fa als llinatges, el funcionament és semblant. Fixem-nos en Bauzá (José Ramón), per exemple, i en el que va publicar el 8 de maig de l'any passat el *Diario de Mallorca*: "El Consolat de Mar ha dado orden estricta a IB3 de que cuando pronuncien el apellido del presidente del Govern lo hagan con la fonética castellana, con la zeta en puro acento de la meseta".

Tanmateix, una cosa és com vols que t'anomenin i una altra, com s'hauria de dir el cognom en català. Al Principat alternen tres pronunciacions en els mitjans de comunicació: dir *Bauzá* amb la zeta castellana, dir-lo amb la zeta catalana (és a dir, amb essa sonora) i dir-lo com si s'escriu amb una ce trencada (és a dir, amb essa sorda). Només aquesta última és la pronunciació correcta, en català, tant si escrivim *Bauzá*, *Bausà*, *Baussà* com *Bauçà*.

Agraeixo a Jaume Corbera i Elisabet Prim Bauzá els comentaris que m'han fet entorn d'aquesta qüestió. També recomano la lectura dels apunts lingüístics de Gabriel Bibiloni, que ja fa temps que s'hi va fixar amb gran encert. *

Les nostres llibreries

Una de les principals característiques de les llibreries és que, malgrat vendre totes el mateix producte, no n'hi ha dues d'iguals. Estic parlant òbviament de les llibreries independents, no pas de les cadenes; si bé fins i tot en aquests casos no són mai del tot clòniques i entre elles hi ha diferències destacables. A Catalunya gaudim, per altra banda, d'una xarxa llibretera molt potent, amb establiments de tota mena, dimensió, especialitat, situació i condició i on el paper que hi juga el/la llibreter/a, amb nom i cognoms, és fonamental. No som excepcionals en l'àmbit mundial, però sí que hem esdevingut un actiu important perfectament equiparable als països més avançats culturalment. Per tant, subsistir dignament en un entorn on l'índex de lectura és discret i on l'informe/examen de l'OCDE explica que el nivell de comprensió lectora és feble, Déu n'hi do!

Llegia fa poc l'obra finalista del darrer premi Anagrama d'assaig, *Librerías*, de l'escriptor i docent Jorge Carrión. És un llibre que fa un recorregut personal per llibreries de tot el món, amb l'intent, reeixit, de proposar una crònica de la seva història i veure les relacions estretes amb ciutats, barris, escriptors, personatges famosos, etcètera. I, sobretot, amb la voluntat d'identificar com s'han convertit en elements insubstituïbles de l'imaginari col·lectiu.

S'ha de dir que fa goig adonar-nos que els llibreters formem part indissoluble i indispensable del paisatge urbà. I que els nostres establiments són uns espais de trobada i tertúlia, on s'hi respira tothora un ambient favorable a la llibertat d'idees i de pensaments. Però tot i agrair l'interès vers nosaltres d'un ciutadà culte i sensible, que sap copsar perfectament l'essència de cada comerç que ha visitat, he tingut també la sensació que hi ha el perill que la lli-

breria esdevingui fonamentalment un espai apte només per a iniciats i lletraferits. Que acabi sent com una espècie patrimonial a protegir i, a la llarga, en sobrevisquin només les més emblemàtiques a base de medicació assistida.

Els llibreters no podem ni volem ser només un punt nostàlgic i un pou de saviesa al servei de minories sensibilitzades. Aspirem a arribar a tots els públics i a tot arreu. És per això que no ens resignem a ser els millors prescriptors —que ho som—, sinó que també volem ser els principals proveïdors de cultura escrita, sigui quin sigui el gènere i el suport escollit. És per això que veiem amb preocupació l'apatia dels

Liberdrac

Liberdrac patrocina la Columna Digital. L'actualitat creativa, de lectura i de les llibreries vista amb ulleres digitals.

Antoni Daura
és president del Gremi de Llibreters de Catalunya
FRANCESC RUBÍ

nostres governs a l'hora de defensar amb convicció les regles del joc que garanteixen la supervivència de l'actual teixit llibreter, que fa anys que ha encarat amb empenta la modernització de gestió. També ens angunieja la poca prevenció que hi ha davant de l'aparició de grans empreses que actuen només amb criteris mercantilistes que destil·len una flaire monopolitzadora i que són, en darrer terme, una amenaça per a la societat democràtica. *

 Liberdrac

Liberdrac, la teva botiga de llibres digitals

www.liberdrac.cat

